

“EEN HAND OP JE NAAKTE RUG DOET WONDEREN”

SEKSUELE DIENSTVERLENING Een handvol Nederlandse organisaties biedt seksuele diensten aan bij mensen met een beperking of ziekte. Aditi vzw is een gelijkaardige organisatie in Vlaanderen, maar is nog niet erkend. TEKST PETER DUPONT | FOTO'S BOB VAN MOL

“Is er nu echt niemand die wil of kan reageren op mijn vraag? Ik zou ook graag willen genieten van een beetje seks, maar kan nergens terecht. Weet er iemand welke dames een beetje begrip hebben voor iemand die in een rolstoel zit?” De noodkreet op een forum illustreert dat het erotische leven van mensen met een beperking of ziekte meestal geen pretje is. Toch worden de seksuele en intieme noden van deze groep mensen nog steeds niet erkend. Zelfs in een therapeutische context is seksuele dienstverlening in Vlaanderen grotendeels taboe.

De Nederlandse seksuoloog Egbert Kruijver lanceerde de term sociaal erotische zorg (SEZ): seksuele, intieme of erotische diensten aan mensen met een ziekte of beperking, zonder therapeutische bedoeling. In het *Tijdschrift voor Seksualiteit* belicht Kruijver de complexiteit van het probleem: is SEZ hulpverlening of prostitutie? Is het een recht of een privéaangelegenheid? Met andere woorden: hoe definiëren en professionaliseren we SEZ?

In Nederland kunnen individuen en instellingen met een vraag over SEZ hoofdzakelijk bij vier organisaties terecht: de Stichting Alternatieve

Relatiebemiddeling, de Sociaal Erotische Bemiddeling Pameijer, De Schildpad en FleksZorg. Daarnaast bestaan er enkele kleinere organisaties en privé-initiatieven. Vlaanderen worstelt nog steeds met het taboe rond SEZ. Ruimdenkende instellingen gaan soms zelf op zoek naar een seksuele dienstverlener die het leven van de cliënten rijker kan maken. Al dan niet over de grens. Andere instellingen contacteren de vzw Vorming voor mensen met een verstandelijke beperking (VMG) of Aditi vzw, een organisatie in Vlaanderen die ondersteuning bij vragen over seksuele dienstverlening als een van haar doelstellingen formuleert.

Het Vlaamse beleid rond SEZ is de afgelopen jaren nauwelijks geëvolueerd. Wat kan en niet kan, zit in een grijze zone. Kan het Persoonlijke-Assistentiebudget SEZ ondersteunen, bijvoorbeeld? “Het taboe moet zeker doorbroken worden, maar voorzichtigheid is toch geboden”, waarschuwt Paul Van Hoey van VMG. “SEZ – een nieuwe term voor me – wordt verstrekt door twee soorten mensen: prostituees en mensen die uit de hulpverlening komen en op een weloverwogen en correcte manier deze zorg willen verlenen. Controle is moeilijk en omdat de problematiek zo precair is, wordt de hete aardappel soms te snel naar een prostituee doorgeschoven. Dat is niet altijd nodig. Vergeet ook niet dat sommige cliënten niet zozeer op zoek zijn naar seks dan wel naar intimiteit.”

STIJGENDE VRAAG NAAR SEZ

“De vraag naar SEZ is de afgelopen jaren sterk gestegen”, merkt Miek Scheepers op. Samen met Sonja Meys en met steun van Sensoa startte ze in 2009 Aditi vzw. Deze vzw wordt geleid door mensen

Ivonne Brouns (Ishtar): “SEZ mag niet verengd worden tot een orgasme, heel wat klanten verlangen dat niet. Ze willen niet naar een prostituee, maar snakken naar tederheid.”

uit de gebruikersorganisaties, uit de zorgsector en door mensen met beperkingen. “We informeren cliënten, ouders en zorgverleners, leiden dienstverleners op, voorzien hulpmiddelen en brengen vraag en aanbod samen”, zegt Scheepers. “We werken samen met de Maastrichtse stichting De Schildpad. Onze doelgroep bestaat uit mensen met een fysieke beperking en met een niet-aangeboren hersenletsel, maar ook mensen met een sensorische of een mentale beperking, of een autismespectrumstoornis.”

Daarnaast kunnen de klanten, hun partners, ouders en begeleiders voor advies en informatie bij Aditi vzw terecht. Scheepers: “Wij zorgen voor een kwalitatieve omkadering. We controleren of de dienstverlener zich aan de afspraak heeft gehouden en of de klant zich als mens goed bejegend voelde.” Een derde van de vragen die de vzw jaarlijks krijgt, gaat over seksuele dienstverlening. Steeds frequenter komen die vragen van de instellingen. Aditi vzw werkt met een fluctuerende groep van momenteel veertien dienstverleners. Scheepers: “Sommigen zijn prostituees, maar het gros zijn mensen uit de zorg en andere beroepen die weten dat dit een vorm van zorg is. Dertigers en veertigers die de kwetsbare mens achter de handicap kunnen zien. Seksuele dienstverleners blijven echter echte witte raven. We blijven voortdurend zoeken naar mannen en vrouwen die in ons verhaal willen stappen.”

Aditi vzw hoopt op een snelle erkenning. “Anno 2011 kan het niet dat zoveel mensen op seksueel vlak in

de kou blijven staan. De doelgroep is groot, veel mensen die de stap naar Aditi vzw zetten, geven ook aan dat de drempel hoog is. Sommige instellingen zijn bang dat ze zich op glad ijs begeven, terwijl dat niet zo moet zijn. Wie de adviezen volgt op onze website, zit goed.”

IVONNE, SOCIAAL EROTISCHE ZORGVRELENER

Ivonne Brouns heeft een zaak die SEZ verstrekt. Een groot deel van het cliënteel in haar tantrapraktijk Ishtar in Eindhout bestaat uit deze doelgroep. “Mensen met kanker, spina bifida en andere handicaps of ziektes. Ook vrouwen die een borstamputatie hebben ondergaan. We richten ons op mensen die voeling hebben verloren met hun lichaam. En we zijn gespecialiseerd in de erotische begeleiding van mensen met prostaatkanker.” Brouns stelt twee masseuses tewerk. “Professionelen, wij focussen op lichaamswerk, seks komt er niet aan te pas, een eindpunt wel”, zegt ze. “Via een tantramassage stimuleren we het hele lichaam en alle zintuigen, niet enkel de erogene zones. SEZ mag niet verengd worden tot een orgasme, heel wat klanten verlangen dat niet. Ze willen niet naar een prostituee gaan, maar snakken naar tederheid en geborgenheid. Sommige mensen werden hun halve leven lang niet aangeraakt. Een hand op je naakte rug doet dan wonderen.”

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum

Miek Scheepers (Aditi vzw): “Onze doelgroep bestaat uit mensen met een fysieke beperking en met een niet-aangeboren hersenletsel, maar ook mensen met een sensorische of een mentale beperking, of een autismespectrumstoornis.”